

Ejendommen fra det offentlige, fra Staten som Ejer, og uden at Staten har faaet Godtgørelse; Staten er forurettet i sin Ejendomsret, de private har Ejendommen som Tyve.

30 Aar tidligere hævdede Demagogerne i Frankrig under den franske Revolution det stik modsatte Standpunkt; da var det ledende Synspunkt dette: Ejendomsretten er hellig og ukrænkelig, ja, den er en Menneskeret i alleregentligste og ædleste Forstand. 20 Aar efter erklærede de socialistiske Demagoger, at Privatejendomsretten var Tyveri. Vi har her Yderpunkterne af Demagogernes Opfattelse af Privatejendomsretten. Det er mig ikke ganske klart, paa hvilket Standpunkt det moderne danske Socialdemokrati staar, men jeg har det Indtryk, at teoretisk nærmer Standpunktet sig til Revolutionstidens Demagoger, og praktisk er Standpunktet ikke saa lidt anløbet af de klassiske Socialister.

Den højtærede Justitsminister anførte til Begrundelse af disse udvidede Rettigheder, at de er formentlig gældende Ret, og for at præcisere dette Synspunkt henviste han til Bestemmelserne i Christian den Femtes Danske Lov om Retten til at beholde de Nødder, man plukker i Skoven og kan fortære paa Stedet, og til § 32 i Skovforordningen af 1733.

Jeg vil gerne dels med Hensyn til denne Forordning og dels med Hensyn til den forstlige Situation paa det daværende Tidspunkt gøre nogle Bemærkninger. Denne Skovforordning omhandler ikke blot private Skove, men i fremtrædende Grad Statens og i stort Omfang ogsaa Fællesskove for forskellige Lodsejere. Den handler stadig om, hvad Statens Skovfunktionærer skal foretage sig for at sikre, at Skovene ikke lægges øde. Jeg tror, at den Betragtning, man vil støtte paa § 32, vilde, hvis den blev prøvet ved Domstolene, vise sig ganske uholdbar.

Bestemmelsen lyder saaledes: „Betrædes Nogen med Skovvogn, Æxe eller Saug i nogen Skov eller uden alfare Vej i Skoven, som ikke kjører for at hente sin lovlige Udviisning eller og betrædes der at tage Læs, enten af nedblæste Grene, Stavre, Gjerdsel eller Vindfælder, som hannem ikke ere udviste, da skal hans Vogn, samt hvis videre han haver med at fare, være forbrudt til den som Skoven eier, og desforuden straffes efter den 1ste Artikel. Skulde nogen med Magt opsætte sig imod Skovbetjentene“... skal de, selv om de ikke har Hest og Vogn med sig, straffes efter Forseelsen, og saa skal Amtmændene og Amtsbetjentene ved Fogder og andre lade

dem paagribe „og i Forvaring og Fængsel henføre indtil Sagens Uddrag“.

Det er jo overmaade skarpe og strenge Bestemmelser. Jeg tror, det vilde være ganske misvisende af denne Bestemmelse om Adgang for Skovejerne til at konfiskere disse Menneskers Redskaber at slutte modsætningsvis, at naar de ikke kommer med disse Redskaber, er der i øvrigt fri Færdselsret for dem. Der staar jo „uden(for) alfare Vej“; det var den Gang offentlig Vej; her har de Lov til at færdes; men hvis de færdes med Redskaberne paa privat Vej eller mellem Træerne, naar de ikke er i deres lovlige Ærinde for at hente Træ eller Tømmer, skal de straffes og Skovejerne have Redskaberne. Men deraf kan ikke sluttet modsætningsvis, at Skovejeren ikke kunde forbyde Folk Adgang til at færdes paa private Veje eller mellem Vejene, hvis de ikke kom med „Skovvogn, Ækse eller Saug“.

Naar vi ser, hvorledes Skovene var den Gang, at Svin kunde gaa paa Olden, at Kreaturerne færdedes der, at der var tilstaaet de daværende Skovejere, i hvert Fald for saa vidt det gjaldt Majorater og Lensbesiddere, vidtgaende Privilegier, at det var Samfundets mægtigste, privilegerede Stand, som havde Hals- og Haandret over stavnsbundne Bønder, Birkeret, Kaldsret og meget mere, tror jeg vanskeligt; man vil kunne paastaa, at disse Skovindehavere ikke skulde have Bemyndigelse til at forbyde, hvem de vilde, at færdes i Skovene og paa de private Veje i Skovene; ganske utvivlsomt havde de en saadan Bemyndigelse. Naar de maaske ikke brugte den i stort Omfang, og der ikke kunde være samme Grund til at nære Ængstelse for Publikums Færdselsret den Gang, saa var det for det første, fordi Landet var meget tyndt befolket, sageligt drejede det sig om Landboere, og Kommunikationsmidlerne var saa daarlige; der kan slet ikke antilles nogen Sammenligning mellem Forholdene den Gang og nu. Og dernæst, forstmæssigt set, var Skovene ikke forstmæssigt drevne; de laa mere eller mindre vildt hen; og Skovforordningen her var netop det første Skridt i Retning af at faa en rationel Skovdrift.

Saa vilde den højtærede Minister paa denne gamle Forordning støtte den nu foresaaede Færdselsret og derimod afvise Fortolkningen af Loven af 1872 om Vej- og Markfred — hvor det udtrykkelig siges, at der ikke er Færdselsret over anden Mands Grund, uden at der sondres mellem, om Grunden er Skov eller Landbrugsejendom — som anven-